

[Svend Jørgensen.]

den anførte af presseloven af 1938 ville gøre undtagelsesbestemmelsen ganske illusorisk for en meget stor del af vore videnskabelige, lokalhistoriske og øvrige kulturelle tidsskrifter.

Mig forekommer det i hvert fald ganske meningsløst, at disse tidsskrifter, der i så udpræget grad er af kulturel og videnskabelig betydning, ikke kan fritages for afgiften. Det er så meget mere meningsløst, som det netop for et års tid siden lykkedes at fa forhøjet de beskedne statstilskud til de historiske amtssamfund med et par hundrede kroner årlig til hver. Nu tager staten altså denne forhøjelse igen i form af papirafgiften, samtidig med at papirpriserne af andre årsager stiger og stiger i en sådan grad, at de ganske slår bunden ud af de historiske samfunds økonomi. Jeg tillader mig derfor alvorligt at henstille til den højtærede finansminister, at disse bestemmelser ændres, så de historiske og lokalhistoriske tidsskrifter undtages fra afgiften. Et spørgsmål er, om ikke også doktordisputater og lignende bøger burde undtages fra afgiften.

Sluttelig vil jeg gerne have lov til overfor den højtærede undervisningsminister at rejse et spørgsmål, som ligger mig og mange andre meget stærkt på sinde, hvorfor jeg også tidligere har omtalt det fra denne talerstol, sidst i 1949 overfor afdøde undervisningsminister Hartvig Frisch. Det er spørgsmålet om oprettelsen af en, blot een eneste, lærestol i kulturhistorie ved et af vore universiteter. Jeg skal ikke gentage, hvad jeg dengang udtalte, men henviser eventuelt interesserede til folketingstidenden for 1949—50 sp. 792 ff. og blot fastslå, at vi fortsat er uendelig langt tilbage for de øvrige nordiske lande, Norge, Sverige og Finland, der hver især har flere professorater, flere docenturer, flere lektorater i kulturhistorie, medens vi her i Danmark, i Troels Lunds fædreland, end ikke har et lektorat i denne videnskab, som altså slet ikke dyrkes ved danske universiteter.

Det er dybt beskæmmende for os danske at erfare, at folkekulturlærere fra universiteterne i Norge, Sverige og Finland i dagene 3.—5. januar i år har været samlet til møde i Saltsjöbaden ved Stockholm og her enstemmigt vedtaget en udtalelse, af hvilken jeg med den høje formands tilladelse skal citere:

„Mødet udtaler sin dybe beklagelse af, at de danske universiteter endnu ikke har taget den opgave op at uddanne unge forskere, der kan fortsætte linien fra Svend

Grundtvig, H. F. Feilberg, Axel Olrik og Troels Lund.“

Professor Svensson i Lund afslørede iøvrigt ved denne lejlighed det barokke forhold, at H. F. Feilbergs oldebarn må rejse fra København til Lunds universitet for at få undervisning i folkekulturhistorie.

Så er det, jeg spørger, som jeg spurgte for to år siden: Kan vi være dette bekendt?

På dette direkte og indtrængende spørgsmål svarede dengang daværende undervisningsminister Hartvig Frisch indgående og højt forstående, men føjede til — jeg beder atter om tilladelse til et citat fra folketingstidenden for 1949—50 sp. 898 —:

„Men jeg vil gerne rent principielt sige, at jeg ikke finder det rigtigt, at man kommer ind på, at det er administrationen, der ligesom stiller krav om eller gennemfører oprettelsen af lærestole. Jeg synes, den rigtige vej må være, at det er fra videnskabens side, selve disse tanker udformes og disse ønsker fremsættes, og det må så være administrationens opgave at vise lydhørhed overfor tankerne og bringe dem videre.“

Jeg er aldeles ikke uenig med afdøde undervisningsminister Hartvig Frisch i denne betragtning, og da den formentlig heller ikke vil være den nuværende højtærede undervisningsminister fremmed, glæder det mig at kunne oplyse, at der nu fra videnskabens side er fremsat ønsker om en lærestol i folkekultur med særligt henblik på Norden. Det vil næppe være den højtærede undervisningsminister ubekendt, at der på foranledning af den gennem mig i 1949 fremsendte henvendelse fra Dansk historisk Fællesforening til regering og rigsdag indenfor det filosofiske fakultet nedsattes et udvalg til behandling af sagen. Dette udvalg, der delte sig i et flertal og et mindretal, er enigt i det førnævnte ønske, der nu gennem det filosofiske fakultet og Københavns universitets rektor er videresendt til den højtærede undervisningsminister, der altså nu efter at have indhentet en fornyet erklæring fra Dansk historisk Fællesforening har afgørelsen i sin hånd.

Jeg mener, at jeg fra tidligere tid kender den højtærede ministers indstilling så godt, at jeg tør tro, at spørgsmålet nu vil blive løst på en for dansk videnskab tilfredsstillende måde. Jeg tillader mig i hvert fald, så stærkt, som det er mig muligt, at opfordre til, at der nu gøres alvor af, at der oprettes en lærestol ved Københavns universitet i folkekultur.

Jeg er vidende om, at man i de forskellige